

Sygn. akt VI U 540/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2023 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy T. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 15 marca 2022r. znak (...)

1/ zmienia zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 15 marca 2022 r. w ten sposób, że ubezpieczony T. Ś. ma prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, która pozostaje bez związku ze służbą wojskową, ale powstała w czasie pełnienia tej służby, na okres od 1 lutego 2022 r. do 31 marca 2025r.

2/ stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji

Sędzia Maciej Flinik

Sygn. akt VI U 540/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 marca 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z przepisami ustawy z 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin przyznał ubezpieczonemu T. Ś. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, która pozostaje bez związku ze służbą wojskową, ale powstała w czasie pełnienia tej służby.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł (przez pełnomocnika M. Ś.) ubezpieczony zarzucając, że zaskarżona decyzja nie odzwierciedla jego stanu zdrowia. Strona powodowa opisała schorzenia, z powodu których cierpi ubezpieczony, związane z tym dolegliwości oraz ich przekładanie się na jego codzienne funkcjonowanie.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie, wskazując, że komisja lekarska ZUS weryfikując w trybie nadzoru orzeczenie lekarza orzecznika ZUS stwierdziła, że ubezpieczony pozostaje częściowo niezdolny do pracy okresowo – do 31 marca 2025 r.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony T. Ś. od 2018 r. do 31 października 2021r. pozostawał uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty złożył w dniu 15 października 2021r. Na okres 1 listopada 2021r. do 31 stycznia 2022r. prawo do renty zostało przedłużone bez wydawania decyzji na podstawie art. 15 zc ustawy covidowej. Lekarz orzecznik w orzeczeniu z dnia 29 października 2021r. uznał badanego za nadal całkowicie niezdolnego do pracy do 31 października 2024r. – niezdolność powstała w czasie służby wojskowej bez związku ze służbą. Powyższe orzeczenie zostało zakwestionowane w trybie nadzoru nad wykonywaniem orzecznictwa lekarskiego i sprawa została przekazana do rozpatrzenia przez komisję lekarską. Zgodnie z jej orzeczeniem z dnia 11 marca 2022r. ubezpieczony jest okresowo częściowo niezdolny do pracy do 31 marca 2025 r. – niezdolność powstała w czasie pełnienia służby wojskowej – bez związku ze służbą.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy przyznał T. Ś. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres do 31 marca 2023 r.

Obecnie rozpoznaje się u ubezpieczonego schizofrenię paranoidalną. Przeciwwskazana jest w jego przypadku praca na akord, w pełnym wymiarze godzin, obsługa maszyn u urzędzeń, prace samodzielne i bez nadzoru. Powyższe przeciwwskazania skutkują zarówno ograniczonym zakresem jak i czasem zajęć, co uniemożliwia aktywizację zawodową w ramach otwartego rynku pracy - w standardowych warunkach i wymaganiach pracy zarobkowej. Aktywizacja zawodowa (ubezpieczony pozostaje zatrudniony jako pracownik ochrony) stanowi integralną część długoterminowej strategii leczenia schizofrenii. Badany jest zdolny do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Całkowita niezdolność do pracy w/w- nego (bez związku ze służbą wojskową, ale powstała w czasie jej pełnienia) będzie się utrzymywać przynajmniej do końca marca 2025 r. Z przyczyn ortopedycznych i kardiologicznych w/w- ny nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dostępnej dokumentacji medycznej oraz w oparciu o opinie biegłych sądowych ortopedy, kardiologa, psychiatry i psychologa, które uznał za w pełni miarodajne dla oceny stanu zdrowia w/w- nego i jego przekładania się na jego zdolność do pracy, zostały bowiem sporządzone wyczerpująco i rzetelnie w oparciu o posiadane przez biegłych wiadomości specjalne i spełniają wymogi określone w art. 285 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie. Art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi, iż prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. W niniejszej sprawie istota sporu sprowadzała się jedynie do kwestii stopnia niezdolności ubezpieczonego do pracy – czy jest to jedynie częściowa niezdolność do pracy jak stwierdził ZUS, czy też ubezpieczony nadal pozostaje całkowicie niezdolny do pracy. W myśl art. 12 przywołanej wyżej ustawy niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1). Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2). Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3). Zgodnie natomiast z treścią art. 13 ust. 1 ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji (pkt 1); możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej

pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (pkt 2). Jak wskazano już powyżej, ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy, wymaga z reguły wiadomości specjalnych. W niniejszej sprawie, co ponownie należy podkreślić, biegli psychiatra i psycholog w opinii uznanej przez sąd za miarodajną wskazali, że rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia pozbawiają go całkowicie zdolności do wykonywania pracy. Przy ocenie niezdolności do pracy w myśl art. 12 ustawy emerytalnej o tej niezdolności nie przesądza wyłącznie ocena medyczna stwierdzająca występowanie określonych jednostek chorobowych i ich wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka, tylko decydujące znaczenie ma ocena prawna dokonana w oparciu o okoliczności natury medycznej i okoliczności innej natury, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (tak SN w wyrokach z dnia 9 stycznia 2002 r., II UKN 701/00, Lex nr 559961; z dnia 8 maja 2008 r., I UK 356/07, OSNP 2009/17-18/238; z dnia 13 października 2009 r., II UK 106/09, Lex nr 558589 i postanowieniu z dnia 3 września 2008 r., I UK 86/08, Lex nr 565996). Samo naruszenie sprawności organizmu ustalone na podstawie wiadomości specjalnych przez biegłych sądowych nie daje jeszcze możliwości stwierdzenia niezdolności do pracy, jednak wskazuje na podstawową przesłankę prawa do renty – stan zdrowia ubezpieczonego. Ten w przypadku ubezpieczonego skutkuje nadal okresową całkowitą niezdolnością do pracy. Stan zdrowia nie uległ poprawie w stosunku do okresu poprzedniego. Przeciwwskazaniem dla ubezpieczonego jest między innymi praca w pełnym wymiarze godzin i bez nadzoru, co w praktyce eliminuje go z możliwości wykonywania zatrudnienia na otwartym rynku pracy, w standardowych warunkach. W tym kontekście zastrzeżenia organu rentowego (między innymi zarzut dotyczący wykonywania przez ubezpieczonego pracy w ochronie) są chybione, tym bardziej jeżeli się zważy i co słusznie wyeksponowali w opinii uzupełniającej biegli, sami lekarze orzecznicy ZUS wskazali na niemożność wykonywania przez ubezpieczonego pracy w pełnym wymiarze czasu pracy i samodzielnie (bez nadzoru). Co więcej, opinia biegłych psychiatry i psychologa pozostaje zbieżna z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS, który również stwierdził całkowitą niezdolność ubezpieczonego do pracy. Wobec powyższego (sprawa została dostatecznie wyjaśniona, a zlecenie zbędnej opinii kolejnym biegłym służyłoby jedynie jej dalszemu nieuzasadnionemu wydłużaniu) sąd oddalił wniosek dowodowy organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii kolejnego zespołu biegłych.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji. Orzeczenie w oparciu o art. 148¹⁵ § 1 k.p.c. wydane zostało na posiedzeniu niejawnym. Ubezpieczony w odwołaniu, a organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie nie wnosili o przeprowadzenie rozprawy i nie było to konieczne w świetle całokształtu przytoczonych twierdzeń i przeprowadzonych dowodów.

W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędną do wydania decyzji. Zdaniem sądu, biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy zaistniały podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego. Konkluzje komisji lekarskiej ZUS, do jakich doszła w ramach zgłoszonego zarzutu wadliwości orzeczenia lekarza orzecznika ZUS dotyczące stanu zdrowia ubezpieczonego T. Ś. i jego przekładania się na jego zdolność do pracy okazały się wadliwe. Biegli sądowi (psychiatra i psycholog) dochodząc do zupełnie odmiennych wniosków i stwierdzając, że ubezpieczony pozostaje nadal całkowicie niezdolny do pracy nie wskazali, aby posiłkowali się jakimkolwiek nowym w stosunku do tego, jakim dysponował ZUS, materiałem dowodowym. Opinię wydali w oparciu o ten sam materiał dowodowy, którym dysponowała komisja lekarska ZUS i w oparciu o który wcześniej lekarz orzecznik ZUS wydał opinię zbieżną we wnioskach z aktualnymi wnioskami biegłych sądowych. Z czysto racjonalnego punktu widzenia trudno również dostrzec, z jakich względów po trzech latach korzystania przez ubezpieczonego z prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i braku wskazania przez komisję lekarską na czym polegało ewentualne pogorszenie stanu zdrowia badanego, organ ten doszedł do wniosku, że tym razem brak jest podstaw do stwierdzenia całkowitej niezdolności do pracy i orzekł w to miejsce jedynie o częściowej niezdolności do pracy.

